

Uchwała Nr XX/203/2013
Rady Gminy Radziejów
z dnia 30 września 2013 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2013-2015
w Gminie Radziejów.**

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r. poz. 594 z późn. zm.¹), oraz art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 135 z późn. zm.)², **uchwała się, co następuje:**

§ 1. Uchwała się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2013-2015 w Gminie Radziejów stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Radziejów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty.

Przewodniczący Rady Gminy
Andrzej Pawlak

---

¹ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r., poz.645

² Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r., poz. 154, poz. 866

Uzasadnienie

Zgodnie z art.176 pkt.1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3 letniego gminnego programu wspierania rodziny.

Celem programu jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji a zwłaszcza z opieką, wychowaniem i skuteczną ochroną dzieci jak również edukację środowiska lokalnego w zakresie promowania społecznie pożądanego modelu rodziny.

Przemoc w rodzinie, alkoholizm, bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego to główne problemy dezorganizujące życie rodzin. Jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane są do wspierania rodziny i podjęcia na jej rzecz działań w oparciu o sprecyzowany plan działania. Pomoc rodzinie będzie miała charakter profilaktyczny, ochronny i w pierwszej kolejności będzie nakierowane na wykorzystanie zasobów własnych rodziny a wsparcie instytucjonalne będzie zapewnione w sytuacji gdy rodzina nie będzie w stanie samodzielnie pokonać trudności.

Przewodniczący Rady Gminy
Andrzej Pawlak

GMINNY

PROGRAM WSPIERANIA RODZINY

W GMINIE RADZIEJÓW

NA LATA 2013-2015

Wstęp

Gminny Program Wspierania Rodziny został przygotowany w związku z wejściem w życie z dniem 1 stycznia 2012 roku ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Rodzina jako podstawowa komórka życia społecznego jest pierwszym i najważniejszym środowiskiem wychowawczym dziecka. W rodzinie zdobywa dziecko pierwsze doświadczenia, doznaje pierwszych odczuć emocjonalnych, przyswaja sobie obowiązujące wzorce i zasady współżycia, a także utożsamia się ze swoim najbliższym otoczeniem, szukając w nim miejsca dla siebie. Prawidłowo funkcjonująca rodzina stanowi dla swych członków a przede wszystkim dzieci źródło poczucia własnej wartości i bezpieczeństwa. Przemoc w rodzinie, uzależnienia, brak umiejętności wychowawczych, zła sytuacja materialna to główne problemy dezorganizujące życie rodziny. Rodzina jest szczególnym środowiskiem, nieporównywalnym z innymi środowiskami życia, pracy czy zabawy. Dom rodzinny kojarzy nam się z atmosferą pełną miłości, zaufania, bezpieczeństwem oraz charakterystycznymi dla członków rodziny cechami takimi jak: osobiste zaangażowanie, prywatność, zażyłość, wspólny cel, poczucie obowiązku i odpowiedzialności za rodzinę. Rodzina towarzyszy człowiekowi od urodzenia przez całe życie. Jest pierwszym i najważniejszym środowiskiem życia człowieka, naturalnym źródłem ładu moralnego, który kształtuje się dzięki miłości i odpowiedzialności rodziców.

Jednak nie w każdym domu rodzina spełnia te wartości. Dla wielu ludzi dom kojarzy się z zagrożeniem, brakiem poczucia bezpieczeństwa, cierpieniem. Trudno jest pogodzić się z faktem, że osoby którym dzieci ufają kochają mogą się nad nimi znęcać psychicznie, fizycznie mogą być wobec nich okrutne. Wiele osób wstydy się komukolwiek powiedzieć co dzieje się w ich domach, czują się winne i wybierają milczenie, ponieważ boją się, że jeżeli opowiedzą komuś o tym co dzieje się w ich rodzinie zostaną ukarane. Takie zachowanie pogłębia bezsilność ofiary przemocy a zwiększa władze sprawcy.

Dzieci dorastające w domach, w których występuje przemoc cierpią nie tylko wtedy kiedy doznają przemocy bezpośrednio również wtedy kiedy są świadkami przemocy dorosłych. Atmosfera w domu ma ogromne znaczenie dla prawidłowego rozwoju dziecka i funkcjonowania w późniejszym życiu. Rodzina, w której występuje problem alkoholowy stanowi negatywny wpływ na rozwój dziecka. Dom rodzinny, w którym panuje alkoholizm jest dla członków rodziny a szczególnie dla dziecka ogromną tragedią, nie ma w nim zrozumienia, nie można się w nim schronić przed przykrymi doświadczeniami. W takim domu nieporozumienia i awantury, które występują bardzo często naruszają równowagę domowników żyją oni w ciągłym lęku i napięciu. Dzieci wychowujące się w rodzinach nadużywających alkoholu, żyją z poczuciem zagrożenia, cierpią i uczą się złych sposobów postępowania, które utrudniają im życie, przystosowują się do nienormalnego i zagrażającego środowiska rodzinnego wchłaniając w siebie tą niemoralną sytuację. Dzieci najczęściej nie mają kontroli nad własnym życiem, nie ufają ludziom, mają niskie poczucie własnej kontroli, ciągła niepewność. Najbardziej powszechnym doznaniem dzieci alkoholików jest poczucie wstydu za sytuacje w domu, za pijących rodziców, mogą być pozbawione wsparcia emocjonalnego, uczą się negatywnych sposobów radzenia sobie z problemami, brakuje im stałego systemu wartości, norm i celów, zaczynają izolować się społecznie. Rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, pracowników służby zdrowia, policji, kuratorów sądowych i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną oraz podejmowania działań na rzecz rodziny w oparciu o sprecyzowany plan działania.

Praca z rodziną przedstawicieli służb społecznych powinna być połączona ze wsparciem ze strony środowiska, w tym również bliższych i dalszych krewnych oraz aktywnością własną ze strony rodziny. Ponadto praca z rodziną powinna być prowadzona przez odpowiednio przygotowaną kadrę, kompetentną i obiektywną oraz podejmowana możliwie jak najwcześniej. Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny wieloproblemowej, należy docenić i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować rodzinę w pełnieniu jej funkcji opiekuńczo-wychowawczej, należy ją wspierać i wspomagać tak aby przywrócić prawidłowe funkcjonowanie. Zawarte w niniejszym programie propozycje pomocowe wspierają rodzinę w prawidłowym wypełnianiu funkcji. Założeniem Programu jest wspieranie rodziny naturalnej już na etapie gdy problemy się zaczynają oraz eliminowanie takich sytuacji kiedy dziecko musi opuścić rodzinę.

Rozdział 1.

Podstawa prawna

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2013 r. poz. 135 z późn. zm.);
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2013r. poz. 182 z późn. zm.);
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2005r. Nr 180 poz. 1493z późn. zm.);
4. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2012r., poz. 1356 z późn. zm.)
5. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Radziejów na lata 2005-2014;

Rozdział 2.

Diagnoza demograficzna i społeczna w gminie Radziejów

Według danych Urzędu Gminy Radziejów, na dzień 31.12.2012 roku, gminę Radziejów zamieszkiwały 4.472 osoby, w tym 2.282 kobiet i 2.190 mężczyzn. Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Radziejowie na koniec 2012 roku na terenie gminy zarejestrowane były 332 osoby bezrobotne.

Łącznie ze świadczeń pomocy społecznej w ramach zadań własnych i zleconych, bez względu na ich rodzaj, formę i źródło finansowania skorzystało 424 rodziny w 2010 roku, 395 rodzin w 2011 roku, 394 rodziny w 2012 roku. Celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienia im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka. Najczęstszymi powodami przyznania pomocy społecznej jest bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba oraz bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego.

Tabela nr 1. Najczęstsze powody przyznania pomocy w GOPS Radziejów.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin		
	2010	2011	2012
Ubóstwo	134	123	111
Bezrobocie	155	151	147
Niepełnosprawność	65	53	52
Długotrwała lub ciężka choroba	56	50	46
Bezradność w	59	39	39

sprawach opiekuńczo wychowawczych			
Alkoholizm	8	6	8
Potrzeba ochrony macierzyństwa	14	13	17

Jak wynika z powyższych danych liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS na przestrzeni lat 2010-2012 nieznacznie maleje.

Powyższe dane wskazują na konieczność opracowania programu pomocowego, który będzie miał na celu wspieranie rodzin w jej prawidłowym funkcjonowaniu a w rodzinach dysfunkcyjnych pomoc w przezwyciężeniu trudnych sytuacji życiowych w tym problemów opiekuńczo-wychowawczych.

Rozdział 3.

Cele programu

Cel główny programu :

Wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych.

Cele szczegółowe:

1. Wsparcie rodzin borykających się z problemami finansowymi z terenu gminy Radziejów.

Cel ten będzie realizowany poprzez następujące zadania:

- Świadczenie pomocy społecznej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej;
- Zapewnienie pomocy materialnej dla rodzin z systemu świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego oraz dodatków mieszkaniowych;
- Zapewnienie dzieciom i młodzieży posiłków w szkole i przedszkolu;
- Pomoc w zaopatrzeniu dzieci i młodzieży w artykuły szkolne i podręczniki;
- Udzielenie dzieciom i młodzieży stypendiów i zasiłków szkolnych.

2. Wzmocnienie funkcji opiekuńczo- wychowawczej rodzin dysfunkcyjnych poprzez realizację następujących zadań:

- Systematyczna praca socjalna z rodzinami dysfunkcyjnymi;
- Zapewnienie rodzinom z problemami opiekuńczo- wychowawczymi wsparcia asystenta rodziny;
- Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej w zakresie wzmocnienia funkcji rodziny oraz dotyczącej uzależnień i ich wpływu na system rodziny;
- Promocja i realizacja programów profilaktycznych oraz kampanii z zakresu wspierania rodziny;
- Współpraca instytucji i organizacji z terenu gminy Radziejów zajmującymi się pomocą rodzinie tj. Urząd Gminy, Ośrodek Pomocy Społecznej, Komenda Powiatowa Policji, Sąd Rejonowy, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, Placówki Oświatowe.

3. Zapewnienie dzieciom i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych różnorodnych form pomocy.

Cel ten będzie realizowany poprzez następujące zadania:

- Współpraca ze szkołami w zakresie rozwiązywania problemów wychowawczych;
- Zapewnienie dzieciom i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych opieki, pomocy w nauce i organizacja czasu wolnego;
- Organizowanie i finansowanie wypoczynku letniego dla dzieci z rodzin ubogich;
- Realizacją programów opiekuńczo- wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- Realizacja programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży eksperymentującej ze środkami psychoaktywnymi lub znajdujących się w grupie ryzyka;
- Realizacja programów profilaktycznych, informacyjnych, edukacyjnych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz przemocy.

Rozdział 4.

Adresaci Programu

Program przeznaczony jest dla mieszkańców gminy Radziejów, a w szczególności skierowany do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych.

Rozdział 5.

Realizator programu:

Realizatorem programu jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Radziejowie w partnerstwie z:

- Urzędem Gminy w Radziejowie;
- Policją;
- Zespołem Interdyscyplinarnym;
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Placówkami Oświatowymi;

Rozdział 6.

Monitoring realizacji programu

Koordynatorem Programu Wspierania Rodziny na lata 2013-2015 jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radziejowie. Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Radziejowie w terminie do 31 marca każdego roku przedkłada Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji programu, sporządzone na podstawie informacji uzyskanych od podmiotów uczestniczących w realizacji zadań.